

Vestfold Fylkeskommune
Post@vestfoldfylke.no

Dato:
27.09.2024

Høringsinnspill til Vestfoldplanen 23/00119

Likestillings-senteret vil med dette gi noen innspill til Vestfoldplanen som er på høring.

Likestillings-senteret er et tverrfaglig kompetansesenter på likestilling. Senterets målsetting er å bidra til et inkluderende og rettferdig samfunn med like muligheter for alle. Målsettingen er knyttet opp mot et bredt likestillingsbegrep som inkluderer alle diskrimineringsgrunnlagene. Senteret tilbyr kompetanseheving på kjønn og likestilling samt utviklingsarbeid tuftet på forskningsbasert likestillingskunnskap til offentlige myndigheter, frivillige organisasjoner og privat næringsliv. Arbeidsmetodene er kurs og konferanser, utviklingsnettverk, prosessveiledning, mentoring, kartlegging, forskning og utredning. Våre fire hovedarbeidsområder er barn og unges oppvekstmiljø, samfunnsutvikling og deltakelse, arbeidsliv og likeverdige offentlige tjenester.

Vår overordnede tilbakemelding er at Vestfoldplanen har en god struktur og organisering av temaene som tas opp. Her vil vi trekke frem noen utfordringer vi ser.

Forankre likestilling som en overordnet verdi i planen

Som et utgangspunkt vil vi minne fylkeskommunen på at likestillings- og diskrimineringsloven har en tydelig bestemmelse om at offentlige myndigheter skal jobbe målrettet og planmessig for likestilling og mot diskriminering i all sin virksomhet.

«Offentlige myndigheter skal i all sin virksomhet arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering.» (likestillings- og diskrimineringsloven § 24).

Samfunnsplanlegging er en del av fylkeskommunens virksomhet, og slik sett skal arbeid for å fremme likestilling og hindre diskriminering inkluderes i all planlegging.

Vi savner at likestilling og like muligheter forankres i planen. Likestilling er en viktig verdi for utviklingen av et bærekraftig samfunn, gode lokalsamfunn samt gode levekår og livskvalitet. Vi mener likestilling bør forankres som et overordnet og overgripende perspektiv i planen, som en forutsetning for sosial bærekraft og viktig oppfølging av nasjonale forventninger til planlegging. Under kapittelet «Vestfold er et inkluderende fylke med høy samfunnsdeltakelse» mener vi det bør vises til likestilling og like muligheter. Ordet likestilling for oss innebærer like muligheter for alle uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, seksuell orientering, funksjonsnedsettelse, alder, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk.

Anbefaling:

- Synliggjøre av Vestfold fylkeskommune vil arbeide for et likestilt og inkluderende fylke.

- På side 11 gjøre om setningen: «Inkludering handler om å sikre at alle, uavhengig av alder, funksjonsevne, geografi, identitet, livssyn, sosioøkonomisk status, seksuell orientering og språk, kan delta fullt ut i slike aktiviteter» til også å inkludere kjønn, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk samt etnisitet.

Rasisme og hindre diskriminering

Black lives matter bevegelsen har synliggjort at vi i Norge i dag har rasisme på et strukturelt nivå. Utfordringen er at majoritetsbefolkningen ikke ser og har nok kunnskap om hvordan hverdagsrasisme og mikroagresjoner påvirker livene til mange med minoritetsbakgrunn. Det inkluderende Vestfold må være et Vestfold uten rasisme.

Anbefaling:

- I utfordringsbilde under «Utenforskap og samfunnsdeltagelse» bør det gjøres noen vurderinger om hvorvidt rasisme fører til utenforskap.

Kjønnsstereotype utdanningsvalg

Fra statistikk om videregående opplæring vet vi at valg av studieretning er meget kjønnet, hvor flest gutter velger TIP og jenter helse og omsorg. Dette er valg som på sikt påvirker yrkesvalg og gir oss et kjønnsdelt arbeidsliv. Vi vet også at det er flere gutter enn jenter som har frafall i videregående skole.

Vi støtter satsingen (på side 13) om å tilby ansatte i skolen muligheter til å oppdatere og videreutvikle sin kompetanse. Vi ser spesielt at temaene utdanningsvalg, livsmestring og seksuell helse kan være utfordrende for lærerne å undervise i, på grunn av manglende fokus på temaene i lærerutdanningen.

Framtidens likestilling skapes i nåtidens barndom. Barn skal kunne utfolde seg og ha mange muligheter. Hvis vi ikke er bevisst på hvordan vi møter gutter og jenter kan dette reprodusere tradisjonelle forventninger til kjønn. Det er derfor viktig at de som jobber med barn og unge har kunnskap om hvordan gi like muligheter og økt handlingsrom gjennom en likestilt pedagogisk praksis, noe som gjelder i barnehage, grunnskole, videregående samt høgskoler og universitet.

Anbefaling:

- Under punktet «sikre god opplæring» på side 13 vil vi anbefale at det sies noen om behovet for å motivere elever til å ta kjønnsutradisjonelle utdanningsvalg.

Sårbare grupper

Et mål i Vestfoldplanen er å redusere sosial ulikhet (side 14). Selv om Vestfoldsplanen er en overordnet plan er det også viktig å synliggjøre det mangfoldet vi har i samfunnet, og ikke «glemme» de mest utsatte.

Anbefaling:

- Synliggjøre at Vestfold ønsker å bedre levekårene for sårbare grupper som: voldsutsatte, personer med intellektuell funksjonsnedsettelse, personer med utfordringer med rus og psykisk helse.

Trygge byer og tettsteder

Vi ønsker et samfunn uten vold og overgrep, seksuell trakassering og mobbing. I utviklingen av byer og tettsteder mener vi det derfor er rimelig at de også skal være trygge steder å bo.

Anbefaling:

Endre setningen på side 28 til: «Byer og tettsteder i Vestfold bør videreutvikles som levende sentra der trivsel, **trygghet**, kvalitet og grønn mobilitet prioriteres.

Bildebruk

Planen benytter en god og variert bildebruk fra ulike situasjoner fra fødsel til død. Vi savner likevel et litt mer mangfold i bildebruken.

Anbefaling:

- Inkludere et større mangfold i bildebruken ved å synliggjøre melaninrike personer, personer med nedsatt funksjonsevne eller ha et bilde med regnbueflagg for å symbolisere åpenhet om kjønns-mangfold.

Regionale planer

I fylkeskommunens planprogram kan vi ikke se at det er planlagt en regional plan på likestillingsfeltet. Det nærmeste er Regional strategi for kvalifisering av innvandrere – som er bra, men også begrensende.

Anbefaling:

- Likestillingscenteret anbefaler at det utarbeides en plan om Like muligheter – en temastrategi for likestilling, mangfold og inkludering.

Med vennlig hilsen

Direktør